

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113215006
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113215006.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Bratislava, Panenská 7, IČO: 35 787 783, zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s.r.o., so sídlom Bratislava, Ventúrska 16, IČO: 47 234 547, proti odporkyni: Z. U., nar. XX.X.XXXX, bytom R., K. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Námestie legionárov 5, IČO 42176778, zastúpeného advokátom: JUDr. Igor Šafranka, so sídlom Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, o zaplatenie 701,99 Eur s príslušenstvom, na odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 26.9.2013, č.k. 16C/487/2013-43 - navrhovateľa v jeho zamietajúcej časti, a vedľajšieho účastníka v jeho vyhovujúcej časti, takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolanie vedľajšieho účastníka o d m i e t a .

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v navrhovateľom napadnutej zamietajúcej časti, včítane závislých výrokov o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a o trovách konania r u š í a v e c m u v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zaviazal odporkyňu k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi 468,56 Eur s 9%-ným úrokom z omeškania ročne od 1.12.2010 do zaplatenia, trovy konania 42,00 Eur a k rukám zástupcu navrhovateľa trovy právneho zastúpenia 142,22 Eur, všetko v splátkach po 50 Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred pod stratou výhody splátok, s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Tiež určil, že zmluvné podmienky uvedené v bode V.-3. a V.-4. Všeobecných podmienok uvedených na rube Žiadosti/zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 15. 7. 2009 ohľadne zmluvnej pokuty a úroku sú ako neprijateľné neplatné. Vedľajšiemu účastníkovi súd náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 4 ods. 1, 2, 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 25 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52, § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 153 ods. 3 a 4 a § 142 ods. 1 O.s.p. odôvodnil tým, že zmluvný vzťah účastníkov, od ktorého navrhovateľ nárok odvodzuje je spotrebiteľskou zmluvou, z ktorého navrhovateľovi s poukazom na § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z.z. nevznikol nárok na poplatky, ktoré nie sú v zmluve účastníkov, keď súd na navrhovateľom predložené sadzobníky poplatkov neprihliadol, keďže nemal za preukázané, že tieto sú súčasťou zmluvy o úvere. Pokiaľ aj odporkyňa je v omeškaní s platením peňažného dlhu, je možné priznať navrhovateľovi len úroky z omeškania vo výške určenej nar. vl. č. 87/1995 Z.z. Pokiaľ ide o uplatnenú zmluvnú pokutu od odporkyne ako spotrebiteľa túto považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže táto v danom prípade je len jednostranná, zaťažuje len odporkyňu - spotrebiteľa. „Dojednania“ o jednostrannej zmluvnej pokute podľa § 544 citovaného zákona v zmluve uzavretej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorá má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, typickej tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch, bez

možnosti spotrebiteľa meniť jej obsah vzhľadom na formulárovú predtlač dodávateľa, je nepochybne zhoršením zmluvného postavenia spotrebiteľa ako dlžníka. Takýto výklad obsahu spotrebiteľskej zmluvy je v súlade s § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže je pre spotrebiteľa priaznivejší, najmä, keď podľa § 54 ods. 1 citovaného zákona si spotrebiteľ nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Táto zmluvná podmienka obsiahnutá vo formulárových Všeobecných podmienkach spôsobuje menej priaznivejšie postavenie odporkyne (s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 20/2009 zo dňa 25.1.2011). Z uvedených dôvodov (absencia zmluvných dojednaní o povinnosti platiť poplatky za upomienky, poplatky za vstup do vymáhania, oprávnenie navrhovateľa požadovať od spotrebiteľa zmluvnú pokutu) sú návrh navrhovateľa v časti nároku zo Žiadosti/Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, nepovažuje za dôvodný, keďže navrhovateľ nad akúkoľvek pochybnosť nepreukázal existenciu svojej pohľadávky nad rámce skutočne poskytnutého úveru, teda istiny. Dohodnuté úroky, zmluvná pokuta a ďalšie poplatky sú v zmysle citovaných ustanovení zákona neprijateľné a neplatné.

Ďalej súd prvého stupňa dôvodil, že ak aj navrhovateľ spôsobom uvedeným v čl. IV-1.-1. VP rozhodne o poskytnutí úverového rámca v plnom alebo nižšom rozsahu vydaním úverovej karty, pričom toto rozhodnutie závisí od posúdenia údajov uvedených klientom v súvislosti so žiadosťou o posúdenie priebehu splácania klasického úveru /na ktoré kladné rozhodnutie nemá dovtedy klient - spotrebiteľ žiadny právny nárok/ a následne poskytne klientovi peňažné prostriedky, a teda za zmluvu o revolvingovom úvere považuje žiadosť spotrebiteľa o zradenie do zoznamu uchádzačov a o poskytnutie úverového rámca a vydanie úverovej karty, listinu zmluvu/žiadost' následne potvrdí, ako to vyplýva z navrhovateľom predloženej listiny, avšak z ktorého potvrdenia nie je bez ďalšieho zrejmé, že sa cíti byť viazaný aj časťou C) zmluvy/žiadosti, keďže podľa čl. IV.-1.-1 prijatím žiadosti a teda okamihom vzniku zmluvy o úvere je odoslanie oznámenia o prijatí žiadosti a poskytnutí úverového rámca adresované klientovi bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by tento záväzkový vzťah bol bezpodmienečne individualizovaný v zmysle ust. § 4 ods. 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z.z., má súd za to, že nedošlo k dodržaniu predpísanej písomnej formy, ako to požaduje ust. § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z, a preto zmluva o revolvingovom úvere, na ktorú navrhovateľ poukazuje, je aj z tohto dôvodu neplatná (?), rovnako aj podľa 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je neprijateľné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala viaceré varianty, pričom na základe jednej má byť poskytnutý spotrebiteľský úver výhodnejšie ako na základe druhej, a zároveň nie je možné určiť, ktorým variantom sa má zmluvný vzťah spravovať, prípadne obsah právneho úkonu má byť určený až podľa následného konania účastníka úkonu, podľa § 153 ods. 4 O.s.p. je zmluvná podmienka v časti B) Klasický úver, na základe ktorej veriteľ má možnosť domáhať sa plnenia jednej z viacerých variant úpravy úverového vzťahu podľa konania dlžníka nasledujúceho po uzavretí zmluvy, neprijateľná.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno preukázania, že medzi účastníkmi konania došlo k platnému uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere - zmluvy o úverovom rámci (?), a to pre absenciu písomnej akceptácie návrhu zmluvy - Žiadosti/Zmluvy navrhovateľom. Z uvedeného dôvodu súd na čiastočné odstúpenie navrhovateľa od úverovej zmluvy podľa § 48 Občianskeho zákonníka neprihliadal, keďže od neplatnej zmluvy sa nedá odstúpiť. Navrhovateľ potom neunesol dôkazné bremeno preukázania jeho tvrdenia o existencii peňažného záväzku odporkyne zo zmluvného vzťahu, teda nepreukázal dôvodnosť svojich tvrdení o existencii peňažného záväzku odporkyne titulom dlhu z úverovej zmluvy. Preto pokiaľ navrhovateľ odporkyni poskytol finančné prostriedky titulom „úverového rámca“ (?), odporkyňa získala týmto plnením majetkový prospech v uvedenej výške bez právneho dôvodu, teda bezdôvodne sa obohatila podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odporkyni tak vznikla povinnosť podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 456 Občianskeho zákonníka, § 458 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia vydať tomu, na úkor koho ho získala. Zmluvu považoval súd za úmyselne zmätočnú v rozpore s ust. § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z.z., nakoľko hoci aj navonok spĺňala formálne stanovené podmienky, uvedením viacerých údajov v jednej zmluve spojených s poskytnutím jedného úveru s nejasnosťou ohľadom voľby podmienok za ktorých má byť úver poskytnutý, predstavuje snahu obchádzať zákon, teda právnu úpravu, ktorá strikne žiada uvádzať presné a vyčerpateľné údaje o podmienkach poskytovaného úveru tak, aby tieto boli jednoznačné a nezameniteľné. Navyiac zmluva obsahuje nečitateľné malé písmo a javí sa nepreskúmateľná. Z uvedených dôvodov súd priznal navrhovateľovi istinu vo výške tak, ako ju sám vo svojom návrhu špecifikoval, teda vo výške skutočne čerpaných prostriedkov, po odrátaní úhrady platieb zo strany odporkyne a vo zvyšku bolo potrebné návrh zamietnuť ako nedôvodný. Pohľadávku povolil súd odporkyni splácať v splátkach vzhľadom na jej finančnú situáciu.

Súd podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p. vo výroku rozsudku tiež určil, ktoré zmluvné podmienky považuje za neprijateľné.

Pokiaľ navrhovateľ namietal vstup vedľajšieho účastníka, tejto námietke podľa prvostupňového súdu nebolo možné vyhovieť, pretože v danom prípade vedľajší účastník vystupoval na strane odporkyne na obranu jej spotrebiteľských práv. Podstatnou podmienkou vedľajšieho účasti v konaní je stanovisko účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. Iba ak by tento vyjadril svoj nesúhlas, rozhodol by o prípustnosti alebo neprípustnosti vedľajšieho účastníka súd. Odporkyňa však nevyjadrila nesúhlas s vedľajším účastníctvom, a teda nebolo potrebné o tomto rozhodovať napriek námietke navrhovateľa, pretože nevystupoval na jeho strane.

Námietke premlčania vznesenej vedľajším účastníkom nebolo možné vyhovieť. Návrh bol podaný dňa 30.5.2013, pohľadávka sa stala v dôsledku nesplácania úveru splatnou 30.11.2010, a teda návrh bol podaný v 3-ročnej premlčacej lehote podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

V spore bol navrhovateľ neúspešný len v nepatrnej časti, preto mu súd s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O.s.p. priznal náhradu trov konania za súdny poplatok, ako aj trovy právneho zastúpenia za prevzatie a prípravu zastúpenia, napísanie žaloby á 51,45 Eur, paušál, DPH 20% podľa vyhl. č. 544/2004 Z.z. Vedľajšiemu účastníkom, ktorý vystupoval na strane odporkyne, súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko odporkyňa bola úspešná len v nepatrnej časti.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prostredníctvom právneho zastúpenia navrhovateľ, ktorý odvolaciemu súdu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako odvolacie dôvody uviedol dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. Vyslovil názor, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Poukázal, že dňa 15.7.2009 uzavrel ako veriteľ s odporkyňou ako dlžníkom Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Obsahom úverovej zmluvy bol jeho záväzok poskytnúť odporkyni klasický spotrebiteľský úver vo výške 568 Eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve a súčasne záväzok odporkyne nahradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom a to formou 30 mesačných splátok vo výške 30,81 Eur so splatnosťou prvej splátky 15.8.2009. Odporkyňa mu však v skutočnosti uhradila len časť dlžnej sumy v celkovej výške 99,44 Eur podľa predloženého potvrdenia o uhradených splátkach. V dôsledku omeškania odporkyne so splácaním úveru jej účtoval v súlade s bodom V.-3. a V.-5. všeobecných úverových podmienok pre poskytnutie spotrebiteľského úveru tvoriacich súčasť úverovej zmluvy zmluvné pokuty a poplatky v celkovej výške 20,46 Eur. Dátum a výška jednotlivých poplatkov je zrejmá z výpisu z úverového účtu, ktorý v konaní predložil. Prvostupňový súd považoval dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Z tohto dôvodu mu potom priznal len zvyšok istiny, pričom za neprijateľné považoval nielen zmluvnú pokutu a poplatky, ale aj dohodnuté úroky. V tejto súvislosti poukázal na znenie ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj na znenie ust. § 497 ods. 1 Obchodného zákonníka a poukázal na to, že je zrejmé, že dohodnutý úrok ako hlavný predmet plnenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemôže byť neprijateľný, keďže v zmluve bol uvedený jasne, určito a zrozumiteľne, dostatočne veľkým písmom medzi prvými ustanoveniami zmluvy. Je preto názoru, že súd nesprávne zamietol návrh aj v časti úrokov a považoval ich za neprijateľné, keďže ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka výslovne nedovoľuje určiť hlavný predmet plnenia za neprijateľný. Napokon pokiaľ aj súd posúdil zmluvnú pokutu a poplatky za neprijateľnú zmluvnú podmienku, zmluva sa stáva neplatnou len v tejto časti. Pokiaľ súd potom považoval zmluvné pokuty a poplatky za neprijateľné, mal správne zamietnuť návrh len v tejto časti a nie aj v časti dlžných mesačných splátok. Nesúhlasí ani s konštatovaním súdu, že zmluva je úmyselne zmätočná, obchádza zákon a obsahuje nečitateľné malé písmo a javí sa ako nepreskúmateľná. Má za to, že predmetná úverová zmluva ako aj všeobecné úverové podmienky spĺňajú všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle ust. zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Pre úplnosť dodáva, že text žiadnej časti úverovej zmluvy alebo všeobecných úverových podmienok nebol úmyselne zmenšovaný v porovnaní s iným textom tak, aby sa ukryl obsah dôležitých zmluvných ustanovení a že úverová zmluva a všeobecné úverové podmienky sú vyhotovené najväčším fondom, ktorý umožňoval obsiahnuť zmluvné podmienky na jeden dvojstranný list papiera. Všetky dôležité zmluvné ustanovenia sa nachádzajú v úvodnej časti úverovej zmluvy a sú zvýraznené tak,

aby poskytli klientovi jasné a zrozumiteľné informácie. Prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku posudzuje tiež platnosť revolvingovej zmluvy, pričom predmetom konania nie je zmluva o revolvingovom úvere, ani úverová karta, ale len spotrebiteľský úver na nákup tovaru uzavretý podľa časti B úverovej zmluvy (klasický úver). Súd v odôvodnení ďalej uvádza, že považuje za neprijateľné, aby úverová zmluva obsahovala viaceré varianty, pričom na základe jednej má byť poskytnutý spotrebiteľský úver výhodnejšie ako na základe druhej a zároveň nie je možné určiť, ktorou variantou sa má zmluvný vzťah spravovať. Poukazuje na skutočnosť, že v časti B uzatvorenej úverovej zmluvy (klasický úver) sú jasne a zrozumiteľne definované všetky podstatné náležitosti uzatvorenej úverovej zmluvy, pričom uvedenými zmluvnými podmienkami sa spravoval úverový vzťah, riadili sa nimi zmluvné strany a na základe týchto podmienok sa v konaní aj domáha plnenia voči odporkyňi. Vzhľadom k tomu považuje uvedené závery súdu v tejto časti za nezrozumiteľné a nepreskúmateľné a nemôže sa stotožniť s rozhodnutím súdu, ktorým návrhu v zamietajúcej časti nevyhovet a je toho názoru, že mu mal správne priznať uplatnený nárok v celom rozsahu. Odvolateľ si súčasne uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 51,77 Eur, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku za odvolanie vo výške 16,50 Eur a z trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 35,27 Eur.

Odvolanie podal prostredníctvom právneho zastúpenia aj vedľajší účastník na strane odporkyne, ktorý odvolaciemu súdu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vyslovil názor, že súd neúplne zistil skutkový stav veci a nesprávne právne vec posúdil. Poukázal na to, že súd neakceptoval jeho argumentáciu o odstúpení od zmluvy a teda jej zrušení s účinkami ex tunc a zaviazal odporkyňu na zaplatenie sumy 468,56 Eur a na zaplatenie trov konania v prospech navrhovateľa. Nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že listina Odstúpenie od zmluvy, keďže neobsahuje v ďalšom texte slovo „odstúpenie“, nie je odstúpením od zmluvy. Pokiaľ navrhovateľ listinu nazve „odstúpenie“, má na mysli odstúpenie od zmluvy a súd nemôže nahrádzať jeho vôľu dodávateľa svojím výkladom. Aj napriek tomu však súd posúdil zmluvu za neplatnú a vyjadril názor, že od neplatnej zmluvy sa nedá odstúpiť. Napriek tomu pri posúdení rozhodného dátumu ohľadne ním vnesenej námietky premlčania vychádzal z dátumu 30.11.2010, čo je dátum uvedený navrhovateľom v jeho odstúpení od zmluvy. Pri neplatnej zmluve tak, ako ju posúdil súd, tento dátum nemá žiaden význam, nakoľko, ak je zmluva neplatná, neexistujú žiadne termíny splatnosti jednotlivých splátok. Teda rozhodný dátum pri tejto situácii je deň čerpania finančných prostriedkov, čím došlo v dôsledku neplatnosti úverovej zmluvy k bezdôvodnému obohateniu odporkyne. Od tohto dňa do podania návrhu na súd, uplynuli viac než dva roky na vydanie bezdôvodného obohatenia navrhovateľovi, preto je celý jeho nárok aj v tomto prípade premlčaný. Ešte je potrebné zaoberať sa aj faktom, že odporkyňa uznala nárok v časti istiny, čo do dôvodu a výšky, na pojednávaní pred súdom. Zo zápisnice o pojednávaní z 26.9.2013 sa nedá určiť, či odporkyňa dlh uznala aj po oboznámení sa s jeho vyjadrením k návrhu a ani z nej nevyplýva aké stanovisko k tomuto vyjadreniu odporkyňa zaujala. Na platné uznanie záväzku je potrebný písomný prejav podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Z napadnutého rozsudku nevyplýva, že by odporkyňa zápisnicu o pojednávaní, v ktorej mala uznať dlh, podpísala. Súd preto nemal odporkyňu zaviazat' na zaplatenie sumy, na ktorú nemá navrhovateľ právny nárok. Súčasne si uplatnil aj špecifikované trovy odvolacieho konania vo výške 51,77 Eur.

Odporkyňa odvolací návrh nepodala, k doručeným odvolaniam navrhovateľa a vedľajšieho účastníka sa písomne nevyjadrila. Na výzvu odvolacieho súdu zo dňa 2.10.2014, či súhlasí s odvolaním podaným vedľajším účastníkom vystupujúcim na jej strane, ktorá jej bola poštou doručená do vlastných rúk dňa 3.10.2014, odporkyňa nereagovala t.j. súhlas nevyсловila.

K doručenému odvolaniu navrhovateľa sa vedľajší účastník písomne nevyjadril.

Navrhovateľ k doručenému odvolaniu vedľajšieho účastníka podal písomné vyjadrenie prostredníctvom svojho právneho zastúpenia, v ktorom uviedol, že je názoru, že v otázke odstúpenia od úverovej zmluvy a jeho účinkov je potrebné, keďže ide o tzv. „absolútny obchod“ vychádzať z právnej úpravy odstúpenia podľa ust. § 344 Obchodného zákonníka, osobitnej právnej úpravy a odstúpenia pri úverových zmluvách podľa ust. § 506 Obchodného zákonníka, ako aj z dohody zmluvných strán podľa bodu IV.-4.-2., III.-6.-1. a V.-5. všeobecných úverových podmienok. Je názoru, že v danom prípade neobstojí úvaha o prípadnej prednosti právneho režimu odstúpenia podľa § 48 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka pred režimom odstúpenia podľa Obchodného zákonníka z dôvodu, že je to pre spotrebiteľa výhodnejšie, keďže obe tieto právne úpravy umožňujú zmluvným stranám dohodnúť účinky odstúpenia od zmluvy odchylné od zákonnej úpravy a sú teda v tomto smere rovnocenné. Považuje tak za nesprávny

záver vedľajšieho účastníka v tom zmysle, že úverová zmluva sa na základe odstúpenia zrušila od počiatku a za nesprávne považuje tiež posudzovanie odstúpenia od úverovej zmluvy podľa ustanovení občianskeho práva. Tento názor podporuje aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22.5.2013 č.k. 16Co/405/2012, podľa ktorého sa zmluva o úvere, bez ohľadu na to, kto je subjektom úverového vzťahu posudzuje podľa Obchodného zákonníka. Navyše právna úprava odstúpenia od zmluvy v obchodnom práve nezabezpečuje spotrebiteľovi nižší stupeň ochrany ako právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, keď rovnako ust. § 344 Obchodného zákonníka ako aj § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňuje od zmluvy odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo zákon a aj následky odstúpenia v podobe zrušenia zmluvy od počiatku podľa § 48 ods. 1 nastanú len vtedy, ak nie je právnym predpisom alebo účastníkmi dohodnuté inak. Pokiaľ ide aj o vznesenú námietku premlčania vedľajším účastníkom, túto nevzniesol dlžník, ale vedľajší účastník, preto má za to, že na takto vznesenú námietku súd nemôže prihliadať, keďže nebola vznesená v súlade so zákonom. Pokiaľ aj vedľajší účastník spochybňuje vyjadrenie odporkyne, ktorým uznala dlžnú istinu na pojednávaní dňa 26.9.2013, pretože nie je podpísaná odporkyňou a preto takéto uznanie dlhu nie je záväzné, poukazuje na skutočnosť, že odporkyňa uznala dlžnú sumu v celom rozsahu už vo svojom podaní zo dňa 30.6.2013 nazvanom Vyjadrenie k uzneseniu, ktoré vlastnoručne podpísala. Pre úplnosť odkazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.1.2013 sp. zn. 6Cdo/10/2013, podľa ktorého v prípade, že účastník odmietne dať súhlas k odvolaniu vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ani na výzvu súdu, je odvolanie vedľajšieho účastníka bez tohto súhlasu právne neúčinné. Z vyjadrení odporkyne je dostatočne zrejmé, že dlžnú sumu uznáva, má záujem ju navrhovateľovi uhradiť čo najskôr, z čoho jasne vyplýva, že nesúhlasí s odvolaním vedľajšieho účastníka. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam žiada odvolací súd, aby v súlade s § 218 ods. 1 písm. b) a c) O.s.p. odvolanie vedľajšieho účastníka odmietol. Súčasne žiada, aby súd zaviazal vedľajšieho účastníka na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 71,11 Eur, ktoré v tomto podaní bližšie špecifikoval.

Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že v priebehu prvostupňového konania podaním doručeným súdu dňa 20.6.2013, vstúpil do konania vedľajší účastník na strane odporkyne, pričom jeho vstup do konania následne namietol navrhovateľ, o ktorej námietke súd prvého stupňa nerozhodol (len ju zhodnotil v odôvodnení napadnutého rozsudku).

Konanie o prípustnosti vedľajšieho účastníctva sa začína na návrh. Za návrh je v zásade potrebné považovať relevantnou formou vykonaný prejav vôle hlavných účastníkov konania alebo niektorého z nich, ktorým je vyjadrený nesúhlas so vstupom tretej osoby ako vedľajšieho účastníka konania. Predmetom tejto časti konania je rozhodovanie o prípustnosti vedľajšieho účastníctva, teda posúdenie existencie zákonných podmienok pre vstup vedľajšieho účastníka v zmysle § 93 ods. 1 a 2 O.s.p. Je potrebné, aby súd rozhodujúci o prípustnosti vedľajšieho účastníctva poskytol dostatočnú možnosť účastníkovi, ktorý namietka vstup tretej osoby do konania, uviesť svoje námietky proti takému procesnému postupu. Rovnako tak je potrebné tretej osobe poskytnúť dostatočný priestor na preukázanie naplnenie zákonných podmienok pre vstup do konania a tiež na to, aby mal možnosť sa vyjadriť k námietkam účastníka, ktorý nesúhlasí s jeho vstupom do konania. (mutatis mutandis náleží Ústavného súdu SR zo 14. februára 2013, č. k. IV. ÚS 480/2012-72)

Vyššie uvádzaným sa súd prvého stupňa dostatočne neriadil, keď uzavrel, že pokiaľ navrhovateľ namietal vstup vedľajšieho účastníka, tejto námietke nebolo možné vyhovieť, keďže v danom prípade vedľajší účastník vystupoval na strane odporkyne na obranu jej spotrebiteľských práv, keď podstatnou podmienkou je stanovisko účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať a iba ak by tento vyjadril svoj nesúhlas, rozhodoval by o ne/prípustnosti vedľajšieho účastníka súd, pričom odporkyňa nevyjadrila nesúhlas s vedľajším účastníctvom, a teda nebolo potrebné o tomto rozhodovať napriek námietke navrhovateľa, pretože nevystupoval na jeho strane. Toto pochybenie je preto potrebné odstrániť v ďalšom konaní (viď ďalej) rozhodnutím vo forme uznesenia o navrhovateľovej námietke proti vstupu vedľajšieho účastníka do konania zo dňa 16.9.2013 (č.l. 39 spisu).

V zmysle § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po zvážení všetkých okolností.

V zmysle § 201 O.s.p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

S účinnosťou od 1. septembra 2003 ustanovenie § 201 O.s.p. „posilnilo“ postavenie vedľajšieho účastníka v tých prípadoch, v ktorých z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a (ním podporovaným) vedľajším účastníkom. V týchto prípadoch je právo podať odvolanie vedľajším účastníkom jeho samostatným procesným právom nezávislým od postoja, vôle a úkonov (hlavného) účastníka konania. Zmyslom takej procesnej úpravy je zabrániť tomu, aby vedľajší účastník čelil dôsledkom vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom konania bez možnosti ovplyvniť výsledok konania aj podaním odvolania proti vôli účastníka konania, ktorého v konaní taký vedľajší účastník podporuje.

Ustanovenie § 201 veta druhá O.s.p. zdôrazňuje samostatnosť (nezávislosť na vôli a úkonoch niekoho iného) procesného oprávnenia vedľajšieho účastníka podať odvolanie v tých veciach, v ktorých z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom. Uvedené ustanovenie v spojení s § 93 O.s.p. nemožno však v žiadnom prípade vykladať tak, že vedľajší účastník má právo podať odvolanie iba vtedy, ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania jeho vzťahu s účastníkom konania.

Rozhodovacia prax súdov zastáva názor, že zmyslom vedľajšieho účastníctva je pomoc v spore niektorému z účastníkov konania. Pomoc poskytovaná vedľajším účastníkom môže spočívať tiež v tom, že podá v prospech ním podporovaného účastníka odvolanie. Vedľajší účastník však môže podať odvolanie, len ak vstúpil do konania pred súdom prvého stupňa alebo ak vstúpil do konania síce po rozhodnutí súdu prvého stupňa, avšak ešte pred uplynutím odvolacej lehoty účastníkovi, ktorého podporuje. V prípade, že vstúpil do konania pred rozhodnutím súdu prvého stupňa i vedľajší účastník môže podať odvolanie proti tomuto rozhodnutiu v lehote uvedenej v § 204 ods. 1 O.s.p. Ak sa doposiaľ nezúčastnil konania, je vedľajší účastník legitimovaný na odvolanie iba vtedy, ak okrem podania odvolania spôsobom uvedeným v § 43 O.s.p. oznámi súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník, a to do uplynutia lehoty na podanie odvolania účastníkovi, ktorého chce v konaní podporovať, a v ktorého prospech preto podáva odvolanie. Teda, vedľajšiemu účastníkovi sa počíta odvolacia lehota samostatne, ak vstúpil do konania ešte pred vyhlásením (vydaním) rozhodnutia súdu prvého stupňa a bolo mu preto rozhodnutie doručené - daný prípad (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2009 sp. zn. 1Cdo 59/2009).

Vedľajší účastník tak má v rozsahu legitímácie účastníka právo podať odvolanie buď vedľa účastníka, ktorého podporuje, alebo sám. Pokiaľ sa jeho úkony dostanú do rozporu s úkonmi účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Nesúhlas účastníka s odvolaním vedľajšieho účastníka vystupujúceho na jeho strane má za následok odmietnutie odvolania podaného vedľajším účastníkom okrem prípadu, ak konkrétne okolnosti výnimočne odôvodňujú iný postup, napr. ak by tento nesúhlas mohol byť hodnotený ako zneužitie práva na úkor iných, v konaní priamo nezúčastnených subjektov. Dispozičná zásada, charakterizujúca sporové občianske súdne konanie, znamená totiž zásadne povinnosť súdu rešpektovať vôľu neúspešného účastníka konania (účastník je dominus litis) nepokračovať v spore iniciovaním opravného konania na základe odvolania podaného vedľajším účastníkom. Rovnaký následok, vrátane vyššie uvedenej výnimky, treba vyvodiť aj zo situácie, ak účastník konania napriek výzve súdu, či súhlasí s odvolaním podaným vedľajším účastníkom vystupujúcim na jeho strane, v rozpore so zásadou vigilanti bus iura scripta sunt (nech si každý stráži svoje práva) zostane nečinný. Zásade spravodlivej ochrany práv zodpovedá, aby takáto pasivita účastníka sa zásadne prejavila v procesnom dôsledku, ktorým je nezačatie opravného konania. Vedľajšiemu účastníkovi zostáva možnosť, aby v takomto prípade na výzvu súdu sám obstaral a predložil vyjadrenie účastníka obsahujúce jeho súhlas s podaným odvolaním (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 7. mája 2014 sp. zn. 6Cdo 77/2014)

V danej veci odvolací súd postupoval v intenciách naposledy citovaného rozhodnutia NS SR, sám vyzval odporkyňu, či súhlasí s odvolaním podaným vedľajším účastníkom vystupujúcim na jej strane, ktoré jej bolo doručené, na ktorú táto nereagovala - zostala nečinná, preto jej pasivitu - jej chýbajúci súhlas s odvolaním zhodnotil ako nezaujem odporkyne začať odvolacie konanie, pričom vedľajší účastník si sám z vlastnej iniciatívy, ktorá sa tu z jeho strany pýta, takýto súhlas neobstaral, preto za popísanej situácie, odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, iba odvolanie vedľajšieho účastníka s použitím ust. § 218 ods. 1 písm. b) O.s.p. ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený, odmietnuť.

V ďalšom sa odvolací súd zaoberal už len odvolaním navrhovateľa:

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie navrhovateľa bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou

- účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a po oboznámení sa s rozsudkom a obsahom spisu dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v navrhovateľom napadnutej zamietajúcej časti, včítane závislých výrokoch o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a o trovách konania je nevyhnutné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Výrok preskúmaného rozsudku prvostupňového súdu, ktorým súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 468,56 Eur s 9%-ným úrokom z omeškania ročne od 1.12.2010 do zaplataenia v splátkach po 50,00 Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred pod stratou výhody splátok, s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia, nebol napadnutý odvolaním odporkyne, odvolanie vedľajšieho účastníka bolo odmietnuté a nejedná sa ani o výrok závislý, preto v tejto časti je konanie právoplatne skončené a predmetom odvolacieho konania tak zostáva už len ostatná zamietajúca časť návrhu včítane rozhodnutia o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a trovách konania.

Navrhovateľ sa návrhom na začatie konania domáhal zaviazania odporkyne zaplatiť mu žalovanú pohľadávku spolu s príslušenstvom na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 15.7.2009, ktorej obsahom bol záväzok poskytnúť odporkyňi spotrebiteľský úver vo výške 568 Eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve a súčasne záväzok odporkyne nahradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom a to formou 30 mesačných splátok vo výške 30,81 Eur, t.j. celkom 924,30 Eur so splatnosťou prvej splátky 15.8.2009. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany odporkyne navrhovateľ odstúpil listom zo dňa 8.10.2010 od úverovej zmluvy. V konaní si tak uplatňuje pohľadávku vo výške 701,99 Eur predstavujúcu 215 Eur titulom dlžných mesačných splátok úveru do odstúpenia od zmluvy - každá splátka zahŕňa istinu a úrok, 465,86 Eur titulom zvyšnej úverovej istiny, 20,46 Eur titulom dlžných zmluvných pokút a ďalších zmluvných poplatkov, okrem toho aj 9% úrok z omeškania zo sumy 681,53 Eur od 1.12.2010 do zaplataenia (úroky z omeškania si navrhovateľ zo zmluvných pokút a poplatkov neuplatňuje).

Zo Žiadosti/Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 262673721264309, datovanej 15.7.2009 na štandardnom, formulárovom tlačive navrhovateľa obsahujúcom na rube aj Všeobecné podmienky pre poskytnutie spotrebiteľského úveru vyplýva, že odporkyňa ako klient (časť A tlačiva) požiadala o klasický spotrebiteľský úver (časť B tlačiva) vo výške 568 Eur, ktorý mala splatiť mesačnými splátkami po 30,81 Eur, splatnými vždy k 15. dňu v mesiaci, pri ročnej úrokovej sadzbe 39%, priemernej hodnote RPMN vo výške 50,78% (poskytnutie tohto úveru vyplýva z predloženého výpisu navrhovateľom z čl. 13 spisu). Z uvádzaného listinného dokladu vychádzal aj súd prvého stupňa. Na tlačive zmluvy (časť C tlačiva) je zároveň vopred naformulovaná žiadosť klienta o poskytnutie úverového rámca - revolvingového spotrebiteľského úveru označeného ako kreditná karta s ročnou úrokovou sadzbou od 1,77% (súd prvého stupňa pri popise tohto listinného dokladu v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádza výšku 39% - poznámka odvolacieho súdu), s RPMN uvedenou len príkladmo pre prípad čerpania úverového rámca 700 Eur a výške prvého čerpania 700 Eur a pri ročnej úrokovej sadzbe 21,24% a pravidelných splátkach vo výške 5% z úveru, bez poistenia vo výške 29,25% (tu súd prvého stupňa v odôvodnení uvádza RPMN bez ďalšieho 50,78% - poznámka odvolacieho súdu). Podľa tejto časti zmluvy účastníkov (časť C tlačiva) vychádzajú z odôvodnenia napadnutého rozsudku mal navrhovateľ poskytnúť odporkyňi úverový rámec vo výške 700 Eur a vydať kreditnú kartu na jej meno a podľa dohody účastníkov po vzniku zmluvy mal navrhovateľ právo kedykoľvek zmeniť výšku úverového rámca na ním stanovenú výšku. Výška splátky bola dohodnutá sumou 30,81 Eur s poplatkom za správu úveru s 30-imi mesačnými splátkami. Klient sa zaviazal čerpaný úver a príslušné náklady bez ďalšej špecifikácie splácať v pravidelných splátkach. Odporkyňa pohľadávku navrhovateľa v celom rozsahu neuhradila, ktorú skutočnosť uznala. Podľa predložených dokladov prevzala PIN kód na čerpanie finančných prostriedkov v rámci úverového rámca (z obsahu spisu uvádzané vôbec nevyplýva a to jednak ako tvrdené navrhovateľom ako ani zdokladované - poznámka odvolacieho súdu). Ďalej sa súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal platnosťou uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere - zmluvy o úverovom rámci, ktorú pre nedostatok písomnej formy (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka) posúdil ako neplatnú, úmyselne zmätočnú (rozpor s § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z.z.) a pre absenciu dojednaní o povinnosti platiť poplatky a zmluvné pokuty, navrhovateľovi priznal len istinu vo výške tak, ako ju sám vo svojom návrhu špecifikoval, teda vo výške skutočne

čerpaných prostriedkov, po odrátaní úhrady platieb zo strany odporkyne a vo zvyšku návrh zamietol ako nedôvodný. Pohľadávku povolil súd odporkyni splácať vzhľadom na jej finančnú situáciu.

Podľa § 153 ods. 1, 2 O.s.p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. Súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí že súd je viazaný žalobou (návrhom na začatie konania). V prvom rade z toho vyplýva, že súd nemôže navrhovateľovi priznať viac, ako žiadal v petite návrhu. V § 153 ods. 2 O.s.p. sa súdu ďalej zakazuje, aby navrhovateľovi priznal niečo iné (teda, aby odporcovi uložil inú než navrhovateľom navrhovanú povinnosť), alebo aby navrhovateľovi priznal síce požadované plnenie, avšak na základe iného skutkového základu, než ktorý bol predmetom konania.

Z ustálenej rozhodovacej praxe bol formulovaný právny záver (od ktorého nie je dôvod sa odchýliť ani v predmetnej prejednávanej veci), že neprípustným prekročením návrhu porušením dispozičnej zásady konania by bolo priznanie, resp. rozhodnutie o inom alebo väčšom plnení, než ktorého sa navrhovateľ petitom návrhu domáhal, alebo priznanie plnenia, resp. rozhodovanie na základe iného skutkového stavu, než toho ktorý bol v návrhu na začatie konania vykreslený a bol predmetom dokazovania (ako tomu je napokon aj v predmetnej právnej veci). Zhodný názor zastáva aj Ústavný súd Českej republiky (nález zo dňa 5. mája 2009, sp. zn. IV . ÚS 2780/08), podľa ktorého súd nemôže v občianskom súdnom konaní (až na určité výnimky) navrhovateľovi priznať viac než žiadal v žalobnom petite, odporcovi nemôže uložiť inú, než navrhovateľom navrhovanú povinnosť. Opačný postup by bol v rozpore s ústavnými princípmi (porov. nález Ústavného súdu zo 6.6.1996, sp. zn. IV. ÚS 286/95), pričom na porušenie tejto zásady možno v rovine ústavnoprávnej nazerať ako na porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

V prejednávanej veci navrhovateľ návrhom na začatie konania žiadal zaviazat' odporkyňu zaplatiť mu žalovanú pohľadávku spolu s príslušenstvom na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 15.7.2009, ktorej obsahom bol záväzok poskytnúť odporkyni spotrebiteľský úver vo výške 568 Eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve a súčasne záväzok odporkyne nahradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom a to formou 30 mesačných splátok vo výške 30,81 Eur, t.j. celkom 924,30 Eur so splatnosťou prvej splátky 15.8.2009.

Súd prvého stupňa v rozpore s návrhom na začatie konania však posudzoval v konaní iný právny úkon, ako titul uplatnenej pohľadávky, konkrétne revolvingový spotrebiteľský úver, na základe ktorého mal podľa súdu navrhovateľ poskytnúť odporkyni úverový rámec vo výške 700 Eur a vydať kreditnú kartu na jej meno, podľa dohody s výškou dohodnutej splátky úveru vo výške 30,81 Eur s poplatkom za správu úveru s 30-imi mesačnými splátkami, keď zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 15.7.2009, ktorej obsahom bol záväzok navrhovateľa poskytnúť odporkyni spotrebiteľský úver vo výške 568 Eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve, na základe ktorého mala vzniknúť podľa navrhovateľa uplatnená pohľadávka sa súd prvého stupňa bez bližšieho zdôvodnenia vôbec nezaoberal.

Dôvody, pre ktoré súd prvého stupňa pri právnom posúdení veci vyšiel z iného než návrhom na začatie konania vymedzeného skutkového základu, a rozhodoval tým o inom predmete konania, než o tom, ktorý bol návrhom navrhovateľa vymedzený a ku ktorému sa vzťahoval opis rozhodujúcich skutočností v návrhu, je neprijateľné, pretože nemá oporu v občianskom súdnom poriadku.

Odvolačný súd je pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia zásadne viazaný uplatnenými odvolacími dôvodmi, vyplýva z toho mimo iné to, že pri preskúmaní správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa môže prihliadať len k tým dôvodom, ktoré odvolateľ v odvolaní označil, nie je viazaný rozsahom odvolania len v prípadoch uvedených v § 212 ods. 2 O.s.p. (nejde o daný prípad), pričom však vždy musí (bez ohľadu na odvolacie dôvody) prihliadnuť k vadám, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, i keď neboli v odvolaní uplatnené (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z citovaného ustanovenia potom vyplýva, že odvolací súd musí vždy rešpektovať procesno-právne vady konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k nesprávnemu výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (viď napr. II.ÚS 102/04, NS SR sp. zn. 5Cdo/102/2001 a 5Cdo/93/2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva. Ak potom súd v rozpore s ustanovením § 153 ods. 2 O.s.p. rozhodoval o niečom inom, než čoho sa navrhovateľ domáhal, zažal konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dopustil sa takého procesného pochybenia, ktoré malo za následok odňatie možnosti konať pred súdom. Rovnaký následok malo aj opomenutie rozhodnúť o navrhovateľovej námietke proti vstupu vedľajšieho účastníka do konania.

S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti, včítane závislého výroku o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a závislého výroku o trovách konania s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Aj keď s ohľadom na vytýkanú vadu konania by bolo nadbytočné zaoberať sa ďalším, odvolací súd považuje na účelne a vhodné pre ďalší priebeh konania uviesť ešte niekoľko poznámok:

V zmysle § 153 O.s.p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve. (ods. 3 - v znení účinnom od 1.6.2014). Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve. (ods. 4 - v znení účinnom od 1.6.2014).

Z cit. § 153 ods. 3 cit. ust. vyplýva, že súd môže o neprijateľnosti podmienky použitej v spotrebiteľskej zmluve rozhodnúť tak na návrh ako aj bez návrhu. Predpokladmi na to, aby súd takto rozhodol aj bez návrhu je, že musí ísť o sporové konanie, v ktorom právny dôvod žaloby skutkovo a právne spočíva na spotrebiteľskej zmluve, pričom žalobcom môže byť spotrebiteľ, dodávateľ alebo aj združenie, výsledkom dokazovania je to, že podmienka alebo podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú neprijateľné. Ods. 3 aj 4 cit. ust. súdu ukladá, aby v súlade s hmotnoprávnym ust. § 53a Občianskeho zákonníka uviedol vo výroku rozsudku presné znenie podmienky, ktorá bola vyhlásená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Účelom takéhoto výroku, ktorý môže byť prijatý aj na návrh aj bez návrhu účastníka konania - spotrebiteľa je to, aby dodávateľovi vznikla povinnosť zdržať sa používania takej podmienky vo všetkých zmluvách so spotrebiteľmi, resp. aj podmienky s rovnakým významom. Výrok tak musí obsahovať výslovne znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve. Tento výrok ale nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci (res iudicatae) pre spory tohto dodávateľa s inými spotrebiteľmi, ktorí neboli účastníkmi tohto konania.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 2 vyššie citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru.

Podľa § 4 ods. 3 vyššie citovaného zákona pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

V zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

Z predloženej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 15.7.2009, z jej časti B označenej ako Klasický úver vyplýva okrem iného uvedenie výšky úveru 568 Eur, mesačnej splátky 30,81 Eur, počet mesačných splátok 30, splatnosť splátky vždy k 15. dňu v mesiaci, RPMN: 50,78%, celkové náklady 356,30 Eur, priemerná hodnota RPMN pre zodpovedajúci typ spotr. úveru v %: 40,61, ročná úroková sadzba: 39%, splatnosť prvej splátka k 15. 8. 2009.

Vyššie citované náležitosti zmluvy, konkrétne uvedenie výšky mesačnej splátky, počet splátok a splatnosť prvej splátky a následne ostatných, obsahuje iba určenie výšky, počtu a termínov splátok úveru. V tomto texte nie je obsiahnutý žiaden údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 4 ods. 1 písm. g) citovaného zákona. Text rieši iba prvú splátku a každú ďalšiu splátku, avšak vôbec neobsahuje žiaden údaj, ktorý by sa dal považovať za konečnú splatnosť úveru. S poukazom na znenie tohto ustanovenia nepostačuje a nie je rozhodujúce, že z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere je možné dátum konečnej splatnosti vypočítať, keďže zákonodarca v citovanom ustanovení výslovne vyžaduje, aby zmluva obsahovala konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, čo v danom prípade splnené nebolo. V zmluve o spotrebiteľskom úvere nemusí byť nutne uvedený iba konkrétny dátum konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, keď konečná splatnosť môže byť v zmluve určená i iným spôsobom ako uvedením dátumu, avšak takým, ktorým je nesporne a jednoznačne určiteľný - vypočítateľný dátum splatnosti poslednej mesačnej splátky. V predmetnej zmluve ale údaj o konečnej splatnosti úveru nie je uvedený žiadnym spôsobom.

Napokon pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, ktorá nie je dojednaná priamo v písomnom podpísanom vyhotovení zmluvy, ale je obsiahnutá iba v obchodných podmienkach, ktoré boli vyhlásené za jej súčasť, odvolací súd poukazuje na to, že i keď v spotrebiteľských zmluvách je možné všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne, ale i obsahové obmedzenia. Všeobecné obchodné podmienky, ktoré majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej zložite formulovanej a malým písmom písanej forme dodávateľ skryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú, ako sú napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute. Pokiaľ tak napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Z uvedeného potom vyplýva záver, že dojednanie o zmluvnej pokute v rámci spotrebiteľskej zmluvy zásadne nemôže byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale iba priamo spotrebiteľskej zmluvy samotnej, teda listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR I.ÚS 3512/11).

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní, pri viazanosti vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), bude postupovať v naznačenom smere, v prípade potreby doplniť dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci a vykonané dokazovanie je potrebné opätovne vyhodnotiť s použitím príslušných zákonných ustanovení, a vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.